

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2009
V. volební období

762

Návrh

poslanců

Ladislavy Zelenkové, Vlasty Bohdalové, Milana Bičíka a dalších

na vydání

zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

ZÁKON

ze dne 2009,

kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Čl. I

V části první zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb. a zákona č. 384/2008 Sb., se za hlavu IV vkládá nová hlava V, která včetně nadpisu zní:

„HLAVA V

NÁHRADA VÝDAJŮ PEDAGOGICKÝM PRACOVNÍKŮM

§ 29a

(1) Pedagogickému pracovníkovi náleží víceúčelová paušální náhrada výdajů určená zejména na užívání vlastní informační, komunikační a jiné techniky, náklady spojené s přípravou výuky, samostudiem a dalším studiem, a na odbornou a popularizační literaturu.

(2) Náhrada výdajů uvedených v odstavci 1 se poskytuje měsíčně formou peněžitého plnění k úhradě více druhů výdajů. Ministerstvo stanoví vyhláškou podmínky poskytnutí a výši víceúčelové paušální náhrady podle odstavce 1.“

Dosavadní hlava V se označuje jako hlava VI.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

Čl. I

V zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., zákona č. 147/2001 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 96/2004 Sb., zákona č. 121/2004 Sb., zákona č. 473/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb. a zákona č. 189/2008 Sb., se za § 76 se vkládá § 76a, který včetně nadpisu zní:

Náhrada výdajů akademickým pracovníkům

(1) Akademickému pracovníkovi vysoké školy náleží víceúčelová paušální náhrada výdajů určená zejména na užívání vlastní informační, komunikační a jiné techniky, náklady spojené s přípravou výuky, samostudiem a dalším studiem, a na odbornou literaturu.

(2) Náhrada výdajů uvedených v odstavci 1 se poskytuje měsíčně formou peněžitého plnění k úhradě více druhů výdajů. Ministerstvo stanoví vyhláškou podmínky poskytnutí a výši víceúčelové paušální náhrady podle odstavce 1.“

ČÁST TŘETÍ Změna zákona o daních z příjmů

ČI. III

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3 /2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159 /2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb. a zákona č. 2/2009 Sb., se mění takto:

1. V § 6 odst. 9 písm. t) se na konci tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno u), které včetně poznámky pod čarou č. 47c zní:

„u) náhrada výdajů pedagogických pracovníků a akademických pracovníků vysokých škol poskytovaná dle zvláštního zákona ^{47c)}.

^{47c)} § 29a odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 76a zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.“

2. V § 24 odst. 2 písm. zs) se na konci tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno zt), které zní:

„zt) náhrada výdajů pedagogických pracovníků a akademických pracovníků vysokých škol poskytnutá podle zvláštního zákona ^{47c)}.“

ČÁST ČTVRTÁ Účinnost

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2010.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBEČNÁ ČÁST

Zhodnocení platného právního stavu

Ustanovení o náhradách výdajů poskytovaných zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce jsou obsažena v části sedmé zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Současná právní úprava žádným způsobem nereflektuje specifika výkonu práce některých profesí ve školství, u nichž vznikají nezbytné vedlejší výdaje, bez jejichž úhrady není možné práci vykonávat. V oblasti výkonu pedagogické činnosti lze za takové výdaje považovat především výdaje na užívání vlastní informační, komunikační a jiné techniky, náklady spojené s přípravou výuky, samostudiem a dalším studiem, výdaje na nákup odborné literatury, některé výdaje na odbornou a administrativní činnost, apod. Tyto výdaje se však příslušnými pracovníky velmi těžko prokazují a kvantifikují. Navíc jde o soubor relativně malých položek, jejichž podrobná účetní evidence by byla zbytečně nákladná a neúčelná. Jejich úhrada je však nezbytná vzhledem ke kvalitě výchovně vzdělávacího procesu ve školách a výchovného působení pedagogických pracovníků na žáky a studenty. K výkonu kvalitní pedagogické činnosti je v současné době zapotřebí dostatečné zázemí jak technické (počítač, připojení k internetu, mobilní spojení), tak i odborné (vlastní učebnice, oborový, odborný tisk, literatura, individuálně užívané učební pomůcky). Navrhovaná úprava vychází z principu omezeného paušálního příspěvku na výše uvedené náklady.

Hlavní principy navrhované právní úpravy

Přijatá změna zákoníku práce publikovaná jako zákon č. 362/2007 Sb. umožňuje upravit odchylky pro výkon práce pedagogických pracovníků od obecné úpravy zákoníku práce v zákoně č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákoník práce je dle svého § 5 odst. 5 *lex generalis* vůči zákonu o pedagogických pracovnících.

Navrhované změny právní úpravy mají za cíl :

- zohlednit specifickou výkonnost pedagogické činnosti pedagogických a akademických pracovníků a její výchovně vzdělávací charakter,
- zajistit lepší podmínky pro pedagogické a akademické pracovníky paušální náhradou na nezbytné vedlejší výdaje při výkonu jejich práce,
- zohlednit nezbytnost přípravy výuky a samostudia v domácím prostředí,
- napomoci zkvalitnit výuku a působení pedagogických a akademických pracovníků na žáky a studenty.

K dosažení těchto cílů je navrženo zavedení tzv. víceúčelové paušální náhrady výdajů na užívání vlastní informační, komunikační a jiné techniky, náklady spojené s přípravou výuky, samostudiem a dalším studiem, a na odbornou literaturu. Obdobné náhrady jsou v současné době poskytovány například též při výkonu funkce některých představitelů státní moci podle § 5 zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu. Veřejným funkcionářům, o nichž to stanoví tento zákon, se vedle řady dalších výdajů nahrazují formou víceúčelové paušální náhrady mimo jiné též výdaje na reprezentaci (tato náhrada náleží poslancům, senátorům, členům vlády, soudcům ústavního soudu i

soudcům obecných soudů, prezidentu, viceprezidentu a členům NKÚ) i výdaje na odbornou literaturu (tato náhrada náleží soudcům obecných soudů).

Poskytování měsíční víceúčelové paušální náhrady výdajů na reprezentaci a odbornou literaturu má být nově podle připravovaného vládního návrhu novely zákona č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců, projednaného vládou dne 1. 12. 2008, poskytnuto i státním zástupcům, a to ve výši 5,5 % jejich platové základny. Výše těchto náhrad má být valorizována spolu s valorizací platové základny, od které se náhrady odvíjí.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR a s mezinárodními smlouvami

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad právní úpravy na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí

Předkladatelé návrhu zákona si uvědomují, že navržená opatření kladou nároky na státní rozpočet v závislosti na stanovení výše zavedené víceúčelové paušální náhrady. Z tohoto důvodu navrhuji, aby výše víceúčelové paušální náhrady byla stanovena vyhláškou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy podle možností státního rozpočtu.

Návrh zákona nemá dopady na rozpočty krajů a obcí.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

Navrhuje se zavedení víceúčelové paušální náhrady výdajů určené pedagogickým pracovníkům k úhradě nutných výdajů při výkonu jejich práce. Náhrady výdajů se poskytují ve formě peněžitého plnění poskytovaného měsíčně k úhradě více druhů výdajů. Bližší podmínky poskytování a konkrétní výši náhrady pro jednotlivé druhy přímé pedagogické činnosti (§ 2 zákona) stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhláškou. Pojem „ministerstvo“ je legislativní zkratkou zavedenou v § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb.

Podle § 2 zákona o pedagogických pracovnících, je pedagogickým pracovníkem ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě školského zákona. Přímou pedagogickou činnost vykonává učitel, vychovatel, speciální pedagog, psycholog, pedagog volného času, asistent pedagoga, trenér a vedoucí pedagogický pracovník.

K čl. II

Navrhuje se zavedení víceúčelové paušální náhrady výdajů určené akademickým pracovníkům k úhradě nutných výdajů při výkonu jejich práce. Náhrady výdajů se poskytují ve formě peněžitého plnění poskytovaného měsíčně k úhradě více druhů výdajů. Bližší podmínky poskytování a konkrétní výši náhrady pro jednotlivé kategorie akademických pracovníků (§ 70 odst. 2 zákona) stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhláškou. Pojem „ministerstvo“ je legislativní zkratkou zavedenou v § 15 odst. 6 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Podle § 70 zákona o vysokých školách jsou akademickými pracovníky zaměstnanci vysoké školy, kteří vykonávají jak pedagogickou, tak vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Akademickými pracovníky jsou profesori, docenti,

odborní asistenti, asistenti, lektori a vědečtí, výzkumní a vývojoví pracovníci podílející se na pedagogické činnosti. Akademičtí pracovníci plní na vysoké škole funkci učitelů.

K čl. III

K bodu 1

Pro dosažení účelu tohoto zákona se navrhuje osvobození víceúčelové paušální náhrady výdajů pedagogických a akademických pracovníků od daně z příjmů podle příslušných předpisů. Obdobné náhrady poskytované např. při výkonu funkcí představitelů státní moci apod. jsou také osvobozeny od daně z příjmů (§ 6 odst. 9 písm. r/ zákona o daních z příjmů).

K bodu 2

Zároveň je navrženo, aby náhrady výdajů poskytnuté pedagogickým a akademickým pracovníkům byly uznány v zákoně o daních z příjmů jako výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů podle § 24 odst. 2 zákona o daních z příjmů.

K čl. IV

Účinnost navržené právní úpravy je předpokládána na 1. ledna 2010 z důvodu potřeby vyčlenění rozpočtových prostředků na tento účel.

V Praze, dne 4. března 2009

Ladislava Zelenková, v. r.
Vlasta Bohdalová, v. r.
Milan Bičík, v. r.
Anna Čurdová, v. r.
Lenka Mazuchová, v. r.
Vladimíra Lesenská, v. r.
Jaroslav Fiala, v. r.
Jiří Petruš, v. r.
Ivana Levá, v. r.
Soňa Marková, v. r.
Vladimír Koníček, v. r.
Jaroslav Krákora, v. r.
Marcela Mertinová, v. r.
Jan Látka, v. r.
Zdenka Dopitová, v. r.
Gabriela Kalábková, v. r.

Karel Kratochvíle, v. r.
Karel Šplíchal, v. r.
Miroslav Váňa, v. r.
Ludmila Navrátilová, v. r.
Rudolf Kufa, v. r.
Ivan Ohlídal, v. r.
Pavol Kubuš, v. r.
Pavel Ploc, v. r.
Karel Černý, v. r.
Pavel Vanoušek, v. r.
Jaromír Chalupa, v. r.
Břetislav Petr, v. r.
Pavel Němec, v. r.
František Novosad, v. r.
Jindřich Valouch, v. r.

Platné znění částí novelizovaných zákonů
s vyznačením navrhovaných změn

**Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
a o změně některých zákonů**

HLAVA V
NÁHRADA VÝDAJŮ PEDAGOGICKÝM PRACOVNÍKŮM

§ 29a

(1) Pedagogickému pracovníkovi náleží víceúčelová paušální náhrada výdajů určená zejména na užívání vlastní informační, komunikační a jiné techniky, náklady spojené s přípravou výuky, samostudiem a dalším studiem, a na odbornou a popularizační literaturu.

(2) Náhrada výdajů uvedených v odstavci 1 se poskytuje měsíčně formou peněžitého plnění k úhradě více druhů výdajů. Ministerstvo stanoví vyhláškou podmínky poskytnutí a výši víceúčelové paušální náhrady podle odstavce 1.

HLAVA VY VI
SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ
(.....)

**Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů
(zákon o vysokých školách)**

§ 76
Tvůrčí volno

(1) Akademickému pracovníku vysoké školy se na jeho žádost poskytne tvůrčí volno v délce šesti měsíců jedenkrát za sedm let, nebrání-li tomu závažné okolnosti týkající se plnění vzdělávacích úkolů vysoké školy.

(2) Po dobu tvůrčího volna náleží akademickému pracovníku mzda.

„§ 76a
Náhrada výdajů akademickým pracovníkům

(1) Akademickému pracovníkovi vysoké školy náleží víceúčelová paušální náhrada výdajů určená zejména na užívání vlastní informační, komunikační a jiné techniky, náklady spojené s přípravou výuky, samostudiem a dalším studiem, a na odbornou literaturu.

(2) Náhrada výdajů uvedených v odstavci 1 se poskytuje měsíčně formou peněžitého plnění k úhradě více druhů výdajů. Ministerstvo stanoví vyhláškou podmínky poskytnutí a výši víceúčelové paušální náhrady podle odstavce 1.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

§ 6

(...)

(9) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, dále osvobozeny

(...)

t) částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s výplatou mzdy a se srážkami ze mzdy zaměstnanci, s vyplacením příspěvku na pojistné (přípojištění) ve prospěch zaměstnance, jakož i částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s poskytováním nepeněžitého plnění zaměstnanci-,

u) náhrada výdajů pedagogických pracovníků a akademických pracovníků vysokých škol poskytovaná dle zvláštního zákona^{47c)}.

^{47c)} § 29a odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 76a zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

§ 24

(2) Výdaji (náklady) podle odstavce 1 jsou také

(...)

zs) náklady exekuce podle zvláštního právního předpisu hrazené věřitelem-,

zt) náhrada výdajů pedagogických pracovníků a akademických pracovníků vysokých škol poskytnutá podle zvláštního zákona^{47c)}.